

Ο Κοινωνικός Διάλογος στην Ελλάδα της Κρίσης

Η Παρέμβαση του Εκτελεστικού Αντιπροέδρου του ΣΕΒ κ. Χάρη Κυριαζή στη συζήτηση στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής με την παρουσία του Γενικού Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας

Βουλή των Ελλήνων, Τρίτη 29 Απριλίου 2014

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές,

Στόχος όλων μας εδώ σήμερα, και κοινό μας συμφέρον, είναι να υπάρξουν οι προϋποθέσεις ώστε να ανακτηθούν οι χαμένες θέσεις εργασίας και να μπορέσουν ξανά να αυξηθούν τα εισοδήματα.

Η θέση του ΣΕΒ είναι ότι, κάτω από τις σημερινές συνθήκες, και στο πλαίσιο της διεθνούς οικονομικής διάρθρωσης, νέες, διατηρήσιμες και καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας μπορούν να προσφέρουν μόνο οι ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Για να μπορούν να το κάνουν αυτό πρέπει οι ίδιες να είναι διεθνώς ανταγωνιστικές και η οικονομία συνολικά να είναι ανταγωνιστική.

Το σύνολο της κυβερνητικής πολιτικής οφείλει να είναι στραμμένο προς αυτή την κατεύθυνση, για να μπορεί να υπάρξει αποτέλεσμα. Πράγματι οι κυβερνητικές προτεραιότητες σταδιακά εγκαταλείπουν τον αγώνα απλής επιβίωσης της χώρας, και σταθεροποίησης της απότομης πτωτικής τάσης, και εισέρχονται στη φάση ενός ποιοτικού, αναπτυξιακού σχεδιασμού το τελευταίο διάστημα. Σήμερα έχουμε και τα πρώτα απτά παραδείγματα ότι η μεταστροφή αυτή πράγματι άρχισε να συμβαίνει, και αυτό αναγνωρίζεται πλέον και από τη διεθνή κοινότητα, με την είσοδο στις αγορές, την επιβεβαίωση του διατηρήσιμου πλεονάσματος κ.λπ.

Για να επιτύχει όμως η μεταστροφή, υπάρχει ακόμη πάρα πολλή δουλειά να γίνει, με ενεργητικές πολιτικές που θα αντιμετωπίσουν τα προβλήματα της πραγματικής οικονομίας και με μεταρρυθμίσεις που θα εδραιώσουν ένα νέο παραγωγικό πρότυπο, ώστε η μεταστροφή να είναι διατηρήσιμη. Ήδη το κυβερνητικό επιτελείο έχει δύο σημαντικά εργαλεία που καλύπτουν ένα μεγάλο κομμάτι και αυτά είναι η Βιομηχανική Πολιτική και ο σχεδιασμός του νέου ΕΣΠΑ.

Σε επίπεδο τίτλων να αναφέρουμε τις περιοχές που κατά προτεραιότητα πρέπει να επιλυθούν τα προβλήματα, για να γίνει αντιληπτή η έκταση των προκλήσεων:

- Ρευστότητα (διαθεσιμότητα κεφαλαίων, κόστος)
- Φορολογικό (σταθερότητα, απλότητα, διαφάνεια)
- Ενέργεια (κόστος)
- Χωροταξικό
- Δικαιοσύνη (ταχύτητα απονομής)
- Αδειοδότηση (γραφειοκρατία, απλότητα, διαφάνεια)

Παράλληλα έρχονται στην επιφάνεια άλλα ζητήματα στρατηγικών επιλογών για να υποστηριχθεί η αναπτυξιακή προσπάθεια σε βάθος χρόνου:

- Πολιτικές αξιοποίησης ανθρώπινου δυναμικού, παιδεία, κατάρτιση,
- Έρευνα, τεχνολογία και καινοτομία,
- Υποστήριξη εξωστρέφειας

Και δεν πρέπει στην απαρίθμηση αυτή να παραλείψουμε ένα ολόκληρο κεφάλαιο που σχετίζεται με το νοικοκύρεμα δημόσιων οικονομικών:

- Αύξηση εσόδων με πάταξη φοροδιαφυγής και εισφοροδιαφυγής
- Μείωση των δαπανών με πραγματική αξιολόγηση της σκοπιμότητας και της αποδοτικότητας των κρατικών λειτουργιών
- Επενδύσεις στοχευμένες με βάση τη συνεισφορά τους στην ανταγωνιστικότητα του ιδιωτικού τομέα. Ουσιαστικά οι επενδύσεις που θα γίνονται με πρωτοβουλία του κράτους τα επόμενα χρόνια είναι μόνο μέσω του νέου ΕΣΠΑ

Και μόνο η καταγραφή, νομίζω, πείθει ότι για να διασφαλίσουμε ανάκτηση των τόσων χαμένων θέσεων εργασίας και βελτίωση των εισοδημάτων, καθόλου δεν αρκεί να διαπραγματεύονται οι κοινωνικοί εταίροι για τα επίπεδα ελαχίστων αμοιβών. Τις θέσεις

εργασίας που θα κερδίσουμε, τα πρόσθετα εισοδήματα που θα κερδίσουμε, μπορούμε μόνο να τα κερδίσουμε κατακτώντας μια καλύτερη θέση στη διεθνή αγορά. Και αυτό είναι ασφαλώς εξόχως σύνθετη διαδικασία.

Οι εργοδότες, οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι έχουν κοινό συμφέρον να οδηγηθούμε σε ένα οικονομικό πρότυπο μεγάλης προστιθέμενης αξίας, - οικονομίας της γνώσης. Ο ΣΕΒ πιστεύει ότι το στοίχημα αυτό η χώρα έχει την ευκαιρία να το πετύχει.

Ειδικότερα, οι κοινωνικοί εταίροι, υπεύθυνοι απέναντι στην κοινωνία, πρέπει να ωθήσουν προς την κατεύθυνση αυτή. Η ώθηση πρέπει να γίνεται με θέσεις, με πρωτοβουλίες, ακόμη και με παραδείγματα ή πιλοτικές δράσεις, όπου είναι αυτό δυνατό.

Αυτές οι θέσεις, οι πρωτοβουλίες, οι δράσεις είναι σήμερα το σωστό περιεχόμενο του κοινωνικού διαλόγου.

Πρέπει εδώ να κάνουμε μια διευκρίνιση.

Κοινωνικός διάλογος δεν είναι μόνο η διαπραγμάτευση για τους όρους εργασίας και τις αμοιβές. Στην Ελλάδα πολλές φορές ταυτίζουμε αυτές τις δύο έννοιες, και έχουμε οδηγηθεί σε λάθη. Ο κοινωνικός διάλογος έχει ατζέντα όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με τις προϋποθέσεις για να αυξηθεί η διεθνής ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και της οικονομίας, και για να είναι τα οφέλη αυτά διατηρήσιμα και όχι πρόσκαιρα.

Συζήτηση όμως με τέτοιο περιεχόμενο στην Ελλάδα δεν έχουμε ακόμη εγκαθιδρύσει με κάποια σταθερότητα.

Το 2003 θέλω να θυμίσω ότι εκδόθηκε η πρώτη Ετήσια Έκθεση του Εθνικού Συμβουλίου για την Ανταγωνιστικότητα και την Ανάπτυξη, που διαμορφώθηκε με κοινή εργασία των κοινωνικών εταίρων και παρουσίαζε τις προκλήσεις πολιτικής της εποχής εκείνης. Δυστυχώς η σημαντικότερη εκείνη παρέμβαση δεν είχε συνέχεια. Ούτε στο επίπεδο της ασκούμενης πολιτικής (με καταστροφικές συνέπειες, όπως μετέπειτα βιώσαμε), ούτε όμως και στην εγκαθίδρυση σχετικής συνομιλίας μεταξύ των Κοινωνικών Εταίρων.

Ο ΣΕΒ έκτοτε με συνέπεια σε κάθε ευκαιρία ζητά να υπάρξει τέτοιος διάλογος. Πέρσι, στο πλαίσιο της αποτυχημένης διαπραγμάτευσης για τη ΕΓΣΣΕ του 2013, θέσαμε ξανά το ζήτημα, προτείνοντας τότε τη διαμόρφωση ενός ελάχιστου κοινού προγράμματος που θα περιλαμβάνει από τη μια μεριά θέσεις για πολιτικές που θα ζητήσουμε (από κοινού οι κοινωνικοί εταίροι) από την Πολιτεία να εφαρμοστούν, και από την άλλη την ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων που θα διενεργήσουμε από κοινού ή χωριστά αλλά συντονισμένα για να καλύψουμε τα κενά της Πολιτείας.

Τι προτείναμε πέρσι; Προτείναμε την ενεργοποίηση του «ΒΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΥ» που προβλέπεται στο άρθρο 8 της ΕΓΣΣΕ 2008-2009, με θέματα συζήτησης την Καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας και μείωση του μη μισθολογικού κόστους, την συζήτηση πάνω σε ειδικά θέματα κοινωνικής ασφάλισης, την αξιολόγηση με κοινές προτάσεις για τα Προγράμματα διατήρησης της απασχόλησης, και τέλος τη συγκρότηση κοινού μετώπου των δυνάμεων εργασίας για μία ανταγωνιστική Ελλάδα.

Η σημερινή ημέρα μας βρίσκει με ένα βήμα προόδου σε σχέση με πέρσι. Το βήμα αυτό έχει και ουσιαστική και συμβολική σημασία.

Έχουμε συμφωνήσει σε κοινή δράση με τέσσερα θέματα που θα μελετήσουμε από κοινού και θα επεξεργαστούμε προτάσεις για το μέλλον. Τα θέματα αυτά είναι οι δομές τριμερούς κοινωνικού διαλόγου (δηλαδή μαζί με το κράτος), οι διαδικασίες κλαδικής διαπραγμάτευσης, τα θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και η καταπολέμηση των διακρίσεων. Αυτή η κοινή δράση που έχει κατοχυρωθεί και μέσα από την ΕΓΣΣΕ του 2014, έχει διαμορφωθεί σαν συγκεκριμένο έργο, με χρηματοδότηση της τεχνικής στήριξης που απαιτείται, και με την ενεργό συμβουλευτική συμμετοχή του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας.

Στο σημείο αυτό πρέπει και από την πλευρά του ΣΕΒ να ευχαριστήσουμε τον Διεθνή Οργανισμό Εργασίας για τις μέχρι σήμερα καλές του υπηρεσίες που βοηθούν καθοριστικά στην ενεργοποίηση αυτού του ουσιαστικού κοινωνικού διαλόγου που μόλις αναφέραμε. Σε αυτό, καθοριστικό ρόλο έπαιξε και η προσωπική αντίληψη της ηγεσίας του ΔΟΕ, που αποκτήθηκε μεταξύ άλλων και από το περσινό σεμινάριο που διοργάνωσε η ίδια στην Αθήνα, και όπου ακούστηκαν και όλες οι απόψεις.

Πιστεύουμε ότι η διαρκής παρουσία στην Αθήνα στελέχους του ΔΟΕ είναι απαραίτητη για να υπάρξει η σωστή υποστήριξη στη δουλειά που τώρα ξεκινάει. Ο Γενικός Διευθυντής του ΔΟΕ, που έχουμε την ευχαρίστηση να τον έχουμε σήμερα κοντά μας, πρέπει να καταγράψει αυτή την ανάγκη όπως, νομίζω, εκφράζεται από όλους τους συνομιλητές σήμερα.

Κλείνοντας να πω ότι ο ΣΕΒ δεσμεύεται να συνεισφέρει με όλες του τις δυνάμεις στην επιτυχία του συγκεκριμένου εγχειρήματος, και στον γενικότερο στόχο της εγκαθίδρυσης διαρκούς και αποτελεσματικού κοινωνικού διαλόγου στη χώρα μας.